2 kr.

155. številka. **Izdanje za soboto 28. decembra 1895.** Tečaj XX.

(v Trstu, v soboto zjutraj dne 28 decembra 1895.)

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtkih** in **sobotah.** Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane:
za jeden mesec . f. —.90, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesece . . „ 2.60 „ „ „ 4.—
za pol leta . . „ 5.— „ „ „ 8.—
za vse leto . . „ 10.— „ „ „ 16.—
Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v *Trstu* po 2 nvč., izven Trsta po 3 nvč. Sobotno večerno izdanje v *Trstu* 4 nč., izven Trsta 8 nč.

EDINOST

Oglasi se računo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračaje.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *upravništvo* ulica Molino piccolo hšt. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Najbolji odgovor.

(Konec govora dr. Laginje v seji poslanske zbornice dne 14. decembra 1895.)

Od ministerstva deželne brambe ne moremo mnogo zahtevati. Ne prihaja nam ni na kraj pameti, da bi zahtevali splošnega oproščenja od vojne službe v povračilo za ono, kar je nekdaj dala vojaška krajina, kjer živi naš narod. Vemo, da so minoli časi za takove milosti, zato se moramo omejiti na to, kar je najpotrebneje. Mi zahtevamo od visoke uprave za deželno brambo, da varči z našo delavno silo, osobito z ono malega kmeta in malega rokodelca, da se bode moštvo puščalo na dopust kolikor le mogoče, kakor hitro se je priučilo prvim vajam, in pa, da se naši narodnosti, zlasti našemu jeziku, dà nekoliko več spoštovanja, kar se, žalibog, ne dogaja vsikdar; in slednjič, da se bode hranil verski čut našega kršćanskega, osobito katoliškega ljudstva ter da se vaje v orožju in drugi vojaški posli ne bodo opravljali ob velikih praznikih, kar sem n pr. jaz sam videl v Pulju pred dvemi leti.

V sodstvu bi imeli mnogo tega zahtevati mi istrski Hrvati. Bojim se, da bodemo v tem napredovali jako počasi, kajti v tem obziru se nam je obetalo že pred več leti, kar se kasneje ni izpolnilo.

Jaz kot pravnik n. pr. ne morem razumeti, kako se morejo popolnoma izvrševati načela obstoječega kazenskega reda glede neposrednega in ustmenega razpravljanja, ako se naši ljudje, kot priče in kot obtoženci, zaslišavajo v tujem jeziku. (Čujte! Čujte!), ako se pri konečnih razpravah razpravlja o njih, ne v njih materinem jeziku, ampak v t u j e m, ako jih sodijo sodniki in porotniki, ne poznavajoči njih jezika. V kolikor poznam jaz kazenski postopek, vedno sem menil, proučevaje dotične določbe, da zakonodajalec ni nikdar niti pomislil na to, da pri rednih kompetentnih sodiščih bi moglo biti sodnikov, ki ne bi poznali jezika obtoženčevega, in vendar je pri nas tako že od zdavna.

Nedavno sem imel jaz kot branitelj slučaj, ko sem o določenem času, vsaj 10 dni pred konečno razpravo prigovarjal proti dvojici od trojice sodnikov porotnega sodišča in proti večini porotnikov, zaradi nepoznanja jezika obtoženčevega, in taka pritožba je bila odbita jednostavno.

Mi čutimo živo potrebo, da se na novo zaokrožijo sodni okraji v naši pokrajini, in da se ustanove, če že ne mnoga, pa vsaj najpotrebneja nova sodišča. Tako pomnoženje namerovano je, kolikor vem, le v toliko, da se o s n u j e o k r a j n o s o d i š č e v D o l i n i, česar željno pričakuje tamošnje ljudstvo. Nadejam se, da visoka pravosodna uprava ne ostane samo pri tem pomnoženju, ampak da bode napredovala na tem potu.

Kako pa nam je v bogoslovnih in naučnih poslih, o tem bi se morale napisati cele knjige.

O tem bode, tako se nadejam, prilika govoriti mojemu drugu in strokovnjaku, pri razpravi o dotičnih resortih; jaz čem nekaj reči povsem na kratko, omejivši se na ono, kar pri nas občuti tako rekoč vsako dete in vsaka baba, a to je vprašanje jedne s r e d n j e š o l e za Hrvate in Slovence v Istri, po mogočnosti v Pazinu. Temu se prigovarja vse mogoče in prigovarja se nam, da ne bode zadostno dečkov za tako šolo, prigovarja nam se, da iz našega naroda le malo dečkov zahaja v srednje šole, prigovarja nam se, da bi to bilo žaljenje druzega naroda; iz kratka: donašajo nam na tisoče prigovorov samo zato, da se ne zadovolji, ali vsaj, da se že sedaj ne zadovolji jedni krvavi narodni potrebi. Jaz čem v tem pogledu reči le toliko: v gimnazij reški in senjski zahaja že od davna povprečno 150 hrvatskih in slovenskih mladeničev iz Istre, mimo tega zahajajo nekateri v gimnazije v Dalmaciji, nekoji v one v Trstu, Kopru, Pulji itd. Smatrati smemo torej, brez strahu, da zgrešimo, kot gotovo, da že več let sem po 180 do 200 mladeničev hrvatskega ali slovenskega rodu iz Istre zahaja v koji gimnazij ali sploh v srednjo šolo. (Popolnoma pravo.)

Onim, ki zahajajo v reški ali senjski gimnazij, je to navskriž, ker ne dobivajo štipendijev, češ, ker se uče v inozemstvu, a ko so zvršili gimnazij ter se hočejo vpisati na koje vseučilišče cislajtansko, zgube navadno po en semester, kajti traja dolgo, dokler jim je pripoznano spričevalo zrelosti, a sploh je zavisno od volje dotičnega ministra, ali stori to ali ne. Na čast naučne uprave moram pripoznati v tem pogledu, da poznam mnoge slučaje, rekel bi skoro vse, ko se je pripoznalo spričevalo zrelosti, ali vendar je to nekaj tacega, kar ni utemeljeno v zakonu, ter je lahko odvisno od volje ali političkega položenja, kakoršno je ob vsaki dobi.

Onih 50, 60 mladenčev hrvatske narodnosti iz Istre, ki se uče na drugih gimnazijah, in bodisi tudi na tostranskih, odtujejo se svoji narodnosti, kajti to mi morate pripoznati, gospôda, da to je čudo, ako ostane še dober, veren sin svojega naroda mladenič, ki ni od prvega gimnazijskega razreda pa do konca vseučiliških naukov ničesar čul o svojem jeziku, o književnosti, o zgodovini svojega naroda.

Glede na število naroda mi ne treba drugega, nego sklicevati se na zadnji službeni popis, ki nam ni bil popolnoma povoljen, vendar je po istem 185000 Hrvatov in Slovencev v Istri, nasproti 118000 Italijanov, koji imajo svoj cel gimnazij in kojega jim mi nikakor ne mislimo vzeti, ker to bi komaj bilo izzivanje, in potem proti 5900 Nemcev, ki imajo v Pulji popolen gimnazij z nemškim učnim jezikom.

Ako se torej pritožujemo, da je pri nas sodnikov, ki često ne razumejo našega jezika, ako se pritožujemo radi tega, da se nam vzgaja razumništvo, ki hodi in bode hodilo le za svrhami in cilji druge narodnosti, ako se pritožujemo, da takih odnošajev ne moremo prenašati še na dalje, potem naj se za božjo voljo ne reče, da s tem žalimo drugo narodnost v pokrajini; to so le resnične tožbe o neznosljivih odnošajih naših.

V tem oziru moram pozvati visoko vlado, naj nekako pomirljivo stopi med nas in druge narodnosti (Popolnoma pravo!), naj ne pričakuje od nas, da se izročimo drugi narodnosti na milost in nemilost, ker tega ne moremo; ali tudi tega naj ne pričakuje, da bi oni drugi narod, ki ima do sedaj sukno in škarje v rokah, popolnoma in brezpogojno dobre volje privolil v to, da se nam dá, kar nam gre po pravici in zakonih. Ako je torej roka, ki se nam je pokazala, v resnici močna, mi se je ne bojimo, kajti mi vprašamo samo ono, kar nam gre po pravici in zakonih. No, ako je vlada močna, treba, da tudi tam doli prime v redu ter da uvede v življenje ustavne odnošaje, kakor so pisani v knjigah in paragrafih. (Odobravanje.)

V tem pogledu je po mojem nemerodajnem mnenju prva naloga vladi ta, da dà urediti naša razpravljanja v deželnem zboru nekoliko znosljiveje, nekoliko zakoniteje. Visoka vlada ima vsikdar silo in moč, da premeni one odnošaje, in naj govori kar jej drago, in naj ima ozire kakoršne jej drago. (Tako je!)

Onemu, ki noče vršiti zakonov in naredeb, ki se noče pokoriti nameram in koristim države, da slabeji pride do svojega prava, onemu je pokazati s prstom tja, kjer se izhaja.

Političke vesti.

V Trstu, dne 27. decembra 1895.

Naša notranja politika je mirovala te dni zaradi visokih praznikov. Ministri, državniki in poslanci umaknili so se za par dni iz vrtinca političkih in parlamentarnih bojev, da se v krogu svojih obitelji nekoliko oddahnejo in se okrepe — za bodoče boje. Socijalni demokratje dunajski so pa uporabili tudi te dni za svojo agitacijo. Včeraj ni bilo na Dunaju nič manje nego 12 socijalno demokratiških zborovanj, na kojih so govorili o predstoječih občinskih volitvah na Dunaju. Zborovanja so se vršila mirno in so se vsprejele resolucije: za odstranjenje zistema volitve po razredih, za podeljenje volilne pravice vsem na Dunaju bivajočim Avstrijcem, za preosnovo zakona o domovinstvu, za odpravo užitniskega davka na neizogibno potrebna živila in za razširjenje občinske avtonomije.

Volilna preosnova. Neki mladočeški list je poizvedel, da po volilni preosnovi, kakor je nameruje sedanja vlada, se pomnoži število poslancev za 72.

O jezikovnem vprašanju na Češkem je izdal drž. posl. Pacak brošurico, v koji dokazuje potrebo, da se reši to vprašanje. Treba, da pride do sporazumljenja med obema narodnostma, kajti od sedanjega prepira imata dobiček le O g e r s k a in veleposestvo. Pacak zahteva, da mora biti vsaki uradnik vešč obema jezikoma in da je češki jezik uvesti kot notranji jezik.

V to splošno spravo bilo bi priteguiti tudi Šlezko in Moravsko. — Mi ne moremo verjeti, da bi Nemci hoteli vsprejeti take pogoje, kajti po taki spravi bi prenehale prednosti, ki jih uživajo Nemci na Češkem, porušilo bi se tudi umetno vzdrževano nemško gospodstvo na Moravskem. Zlasti nemški liberalci bi zgubili zadnjo ped terena, ki ga še imajo! Zato ne moremo verjeti, da bi isti privolili v tako pravično spravo. Ljudje, ki so bili vedno navajeni gospodovati z nasiljem, da bi se kar naenkrat hoteli zadovoljiti z jednako pravico za vse!? Ne, ne verujemo. Nikakor pa nismo hoteli reči s tem, da bi bila sploh nemogoča sprava pred Nemci in Čehi. Ne, pač pa je nemogoča, dokler bodo imeli kaj besede nemškoliberalni demagogi in spletkarji po poklici. Mi se svoje strani ne verujemo tudi najsladkejšim besedam te klike; nje poljubi so bili vsikdar za ubogo ljudstvo — poljubi Judeža Iskarjota! Mi si ne moremo pomagati: neverni Tomaži smo, kadarkoli le mislimo na kliko nemškoliberalno.

Italijanski poslanci južnega Tirola namerujejo baje zopet vstopiti v deželni zbor, ker se nadejajo od ministerskega predsednika, da isti ustreže željam tirolskih Italijanov po samoupravi.

Za češko vseučilišče na Moravskem narašča agitacija od dne do dne. Ko se zopet otvori državni zbor, predloži se istemu prošnja, podpisana po vseh občinskih zastopih v pokrajini Moravski. Neki rodoljub je baje obljubil v ta namen dar 200.000 gld.

Izseljevanje iz Galicije nikakor noče ponehati, kar priča o veliki bedi, vladajoči med kmečkim ljudstvom v imenovani pokrajini. Včeraj je zopet dospelo na Dunaj 362 izseljencev, ki so na potu v Brazilijo. — V Zbaracu v Galiciji zbralo se je včeraj veliko maloruskih kmetov na shod, pri katerem so govorili o tej kalamiteti ter se posvetovali o tem, kako bi bilo mogoče priti v okom veliki mizeriji, vladajoči med njimi. Bivši namestnik gališki, kaj pravite k temu?!

Italija v Afriki. Baratieri molči, in italijanska vlada tudi molči. Tako se mora italijanska javnost zadovoljiti s tem, kar jej nudijo zasebne vesti. Ni čudo torej, da se širijo najrazličniše govorice.

Jedna teh vesti trdi, da so različni „rasi“ razdelili svoje vojske, ker namerujejo od več strani napasti Italijane, vsled česar je prisiljen Baratieri, da pošilja svoje sem in tja, kjer se prikazujejo šoanci.

Med vsemi govoricami je skoro gotovo resnična ta, da je utrdba Makallé obkoljena po šoancih.

Tudi danes javljajo poročila iz Italije, da so odpluli razni mali oddelki vojakov.

PODLISTEK.

Gaj.

(I z h r v a š k e g a.)

V veliki palači stare dobro mi znane ladjevske kurije pri magnifikusu kr. světniku in predsedniku banskega stola, Tomicio Bankovići zbralo se je mnogobrojno društvo na dan sv. Kristine, da bi slavilo imendan hišne gospodinje. Polutemna dvorana odmeva od veselih glasov, od ozbilne šale in brezkrajnega smeha, a pri trkanju pokalov (čaš) zvenče čisti glasovi. Toda od vseh tih mnogobrojnih besed in močnih glasov ni čula se nijedna hrvaška beseda, starejši moški orili so samo latinske peroracije, gospe in gospice pogovarjale so se nemški in mladi gospodje govorili so pa madjarski. Le jedina oseba je molčala, ter od nje nisi čul tuje besede. Ali to je starica — mati starega hišnega gospodarja, koje mladost je segala še v predjožefinsko dobo ter ni znala, razven nekaj latinskih molitvic in nekaj francozkih salonskih fraz, govoriti nego hrvaški. Tako je morala tudi v izbornem tem društvu — v lastnem domu — molčati. Proti koncu obeda dvignol se je najstarejši sin Stefan, beležnik na državnem zboru v Bretislavi (Požunu) ter prosil dovoljenja, da prebere svoje pesmi, zložene v čast današnjej slavi in v čast svojej družini. Bil je on neobično nadarjen in umen mladenič, a njegova vroča in navdušena duša nosila je v vsem znamenje od Boga odlikovanega pravega pesnika. Društvo pozdravilo je z aklamacijo njegov predlog. In počel je brati. Prva pesem bila je krasna latinska oda; a ko jo je prebral, zahtevali so starci, da jo ponovi. Druga bila je ognjevita madjarska rapsodija, v katerej se je slavila slava Arpadova in viteštvo madjarskega naroda. Od ponosnega veselja dvignola ga je mlada gospôda na ramena in stara plemenitaška kurija pretresla se je vsled glasnih vzklikov „eljena“. Trebalo je nekaj časa, dokler ni polegel ponosnega navdušenja šum in dokler ni Štefanu bilo moč, početi svoje čitanje s tretjo svojo pesmo — nemško romantično elegijo, v kateri je dal oduška svoji ljubezni k materi, sestram in stari babici. Gospodom rosile so se oči solzami, ginjenim vsled lepih besed pesme, in mati, sestre in celo tuje gospe — so burno odlikovale mladeniča. Samo stara babica, katero je slavil največ v pesmi in ki ga je tako žarno ljubila in gledala zmirom ponosom nanj — ostala je tiha in mirna. Ko je došel unuk k njej, da dobi i od nje poljubec, dala mu je roko, da jo poljubi, in rekla je: „Hvala ti sinko! Mora biti lepo — jaz ne vem — nisem te razumela, da si mi zapel to v hrvaškem jeziku. . . .“

„V hrvaškem? —“

Začuden ponovi! je unuk staričine besede, a vse ostalo društvo spustilo se je v glasen smeh. Starka je hotela ravno žalostnim licem ponoviti svoje besede, ko so se odprla vrata dvorane in vstopil je nov gost.

„Vivat clarissimus dominus!“, vskliknol je domačin, a za njim vse društvo. Prišlec se je prijazno in uljudno poklonil društvu. Bil je človek krasnega obličja, povsem še mlad.

(Dalje prih.)

Različne vesti.

Odprta groba. Predvčerajšnjim je umrl v Pazinu po kratki bolezni in v cvetju svojih mladeniških let g. dr. Anton Podreka, odvetniški kandidat v pisarni g. dra. D. Trinajstića, župana pazinskega. Mlad še je bil sicer pokojnik; ali ako pomislimo, kako krvavo trebamo ravno tu doli v Istri vsake sile, kako živo občutimo pomanjkanje posvetnega razumništva in ako pomislimo, da je bil pokojnik toli bistrega duha, kakor malokdo med našimi mladimi pravniki: lahko rečemo, da je smrt dra. Antona Podreke občuten udarec za našo Istro. Temu pritrde gotovo vsi naši prvaki, kojim je dolžnost, da drže v evidenciji vse naše sile za sedanjost in za bodočnost. In v tej evidenciji je bil na odličnem mestu blagopokojni mladenič. Velike so bile nade, ki smo jih gojili do bodočega delovanja blagopokojnega mladeniča, a sedaj, stoječi kraj njegovega groba, stojimo tudi kraj groba — svojih nad. Sedaj torej, ko se je Vsemožnemu zljubilo blagega mladeniča poklicati v boljše življenje onkraj groba, vršiti nam je le svojo krščansko dolžnost: udati se v božjo voljo in hraniti preminulemu blag spomin. Lahka ti zemlja v tej izmučeni, a ravno zato predragi nam Istri!

Minole srede je pa preminola v Kastav-Spinčićih v 81. letu svoje dobe ona blaga žena, ki je podarila zemlji istrski toli uzornega branitelja in voditelja: umrla je gospa Jelena udova Spinčić, roj. Pavlinić, mati našega ljubljenca, državnega poslanca Vekoslava Spinčića. Vsej prečastiti obitelji, zlasti pa g. poslancu izrekamo svoje najiskreneje sožalje na britki zgubi. To sožalje je obče — in to bodi v tolažbo gosp. poslancu!

Ženski podružnici sv. Cirila in Metoda v Trstu so darovali za božičnico Bozuih Bekoslav in Josip Haipel po 1 krono, Pertot Andrej, Jutihar Franjo po 30 stot. Ruštija Anton 60 stot., Golobič Franjo Lampe Josip, Božič Ivan, Lestan Martin, Hočevar Pavel in Krašna Vekoslav po 40 stot. Jug Andrej in Lotrič Gregor po 30 stot. Fuks Ferdinand, Lampe Ivan, Repič Josip, Berlan Franjo, Lipuščič Peter, I. M. Hvastja in Lestan Fran po 20 stot. N. N. ker ga srce boli videčega, da Lega nazionale krade slovensko deco, 2 kroni in N. N. v namen starega kluba V. 17 stot. Skupaj torej 10 kron 77 stot. Živeli darovalci.

Doneski za možko podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu. Veleč. gosp. Ivan Marija Martelanc, župnik na Proseku, je nabral pri razdelitvi knjig družbe sv. Mohora 6 kron 60 stot.; g. Karl Hrovatin in drugovi so nabrali dne 6. novembra t. l. v gostilni g. Čučka o priliki zdravijce Luegerju 2 kroni 18 stot.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda v Sežani nabrali so v veseli družbi 2 gl. 60 nč.

Imenovanje. Gosp. Ivan Nekerman, vodja c. kr. pripravnice na Proseku, imenovan je na svojem dosedanjem mestu prov. vadničnim učiteljem s plačo X. čin. razreda. Čestitamo!

Deželni zbor tržaški. Mestna delegacija tržaška imela je dne 20. t. m. sejo v svojem svojstvu kot deželni zbor. V tej seji vzela je delegacija na znanje dopis c. kr. namestništva, v katerem je priobčeno, da je sklicano prihodnje zasedanje deželnega zbora tržaškega na dan 8. januvarja 1896. Doslej določila je mestna delegacija, da reši deželni zbor te-le točke: 1. Predlogo proračuna deželnega šolskega zaklada za leto 1896; 2. Predlogo zaključnega računa deželnega šolskega zaklada za leto 1895.; 3. Predlogo zaključnega računa zemljiško-odveznega zaloga za leto 1895.; 4. Predlogo, tičočo se spremembe zakonskega načrta glđé požarov; 5. Ponovljenje prošenj (peticij): a) gledé tega, da država prevzame vodstvo civilnih matic; b) gledé železniških zvez Trsta; c) gledé zgradbe nove justične palače v Trstu in z isto spojenih preiskovalnih zaporov; d) gledé osnove laškega vseučilišča v Trstu. Zajedno je mestna delegacija naložila II podpredsedniku dru. Dompierinu, da sporoči v deželnem zboru o delovanju deželnega odbora in o ponovljenju navedenih prošenj.

Perfidija. Nedavno smo omenili tudi mi graje, ki jo je izrekla goriška „Soča“ slovenskemu razumništvu. Storili smo to zato, ker smo bili uverjeni tudi mi, da velik del našega razumništva — a ne le na Goriškem, ampak na Primorskem sploh in na Kranjskem — res zasluži grajo, ker briga istega za narodni napredek res ni v pravem razmerju z zanimanjem priprostega ljudstva. To smo hoteli naglasiti in ni na kraj pameti nam ni bilo, da bi hoteli žaliti razumništvo, kakor je izvestno ni hotela žaliti tudi „Soča“. Toda izvestni .... vitezi na polju našega časnikarstva so drzni zlorabili tudi to našo nedolžno in dobrohotno notico, da so mogli bruhati svoj srd ne le proti uredniku „Soče“, ampak tudi proti prezaslužnemu vodstvu goriških Slovencev. To je res pravo herostratstvo, ako radi vsake male graje v javnih glasilih izvestne duše koj začno hujskati proti vodstvu samemu. Sram nas je res, da so na telesu našega novinstva tudi taki -- izrastki!

Občni zbor zveze veteranov v deželi Primorski se bode vršil danes ob 10½ uri predpoludne v dvorani društva „Austria“. Dnevni red: Predstavljanje došlih pooblaščencev; Govor o važnosti deželne oziroma centralne zveze in o dolžnostih odbornikov; Ustanovljenje volilnega odbora; Volitev novega odbora. Tega zborovanja se smejo udeležiti tudi taki členi, okraji in društva veteranov, ki sicer še niso pristopili k zvezi, toda brez pravice do volitve.

Vabilo na Silvestrov večer, ki ga priredi telovadno društvo „Tržaški Sokol“ v društvenih prostorih (vhod ulica Farneto na vogalu ulice Amalia) dne 31. t. m. Razpored: 1. „Nemanjino“, udara tamb. zbor. 2. Vilhar: „Modroslovec“, šaloigra v enem dejanju. 3. Majer: „Spomin na vokalne koncerte“, venec slovanskih narodnih napevov, udara tamb. zbor. 4. Stokovič: „Novoletno darilo“, šaljiv prizor. 5. „Gastronomična tombola“. 6. Pozdrav staroste o prehodu iz starega v novo leto. Svobodna zabava. Začetek točno ob 9. uri zvečer. Vstopnina: za nečlane 40 nvč., za člane 20 nvč; člani došli v sokolski obleki, so vstopnine prosti. K obilni udeležbi uljudno vabi. ODBOR.

Vabilo k veselici, katero priredi čitalniško društvo v Dekani dne 12. januvarja. Vspored se naznani v prihodnji številki.

Iz Trsta nam pišejo: Zvečer dne 24. decembra imel je tretji odelek finančne straže božično zabavo, o koji prosim, da bi mi dobrohotno dopustili spregovoriti nekoliko besed v predelih Vašega lista.

Zabava vršila se je v prostorih vojarne na južnem kolodvoru ter je trajala pozno v noč, na občno zadovoljstvo: saj se je lesketal od veselja obraz marsikomu, ki bi bil drugače občutil le ono tužno osamelost in pa zapuščenost, ki se toli rada poloti ob teh svetih praznikih posamičnega človeka, oddaljenega od svojega rojstnega kraja. Da, pa kdo bi se pač ne radoval, poslušaje divne zvoke domače gedbe, katera je pod vodstvom g. Polivke prav umetniško proizvajala teške, večinoma slovanske komade?! Komu bi domoljubno srce ne vstrepečalo od navdušenja pri nagovoru Njeg. Veličanstvu, kojega podoba je, umetno ozalšana, visela gori na krasno dekorirani steni? Mnogo zanimanja vzbujala je tudi tombola in pantomina: nedeljski lovec, ki je z originalno-komičnim ponašanjem vzbujal homeričen smeh in burno odobrovanje med občinstvom. V kratko rečeno: ta večer ostane dolgo časa v spominu vsakomur, ki je bil prisoten. Gospodoma Granču in Kleinšusterju pa moram izreči tu javno zahvalo, na lepi prireditvi zabave. Konečno naj omenim še dobro kapljico, izvrstno kuhinjo in točno postrežbo gostilničarke, ge. Grilančeve, ter zaključujem te svoje vrstice v nadi, da doživimo še več tacih večerov, ki so gotovo v ponos in čast tržaški finančni straži.

Iz Sežane se nam piše: Danes popoludne ob 2. uri je bil za šolsko mladino jako lep praznik. Priredila se je božičnica, pri kateri je bila mladina obdarovana z oblačili, z obutkom in sladčicami. Pred razdelitvijo bogatih daril zbralo se je mnogo odličnih gospâ, gospodičin in gospodov, da so poslušali lepo petje, deklamacije in zahvalni govor šolskih otrok. Ginljivo je bilo poslušati dobre otročiče pri okinčanem božičnem drevescu, kako so lepo peli, govorili in proizvajali razne pesmice. Po končanem vsporedu razdelilo se je 96 revnim otrokom raznih oblačil in obutka. Tak lep dar zbrale so dobre gospe sežanske, na čelu jim milostna gospa grofinja okoli p. n. gospodov, gospej in gospodičin lepo svoto denarja v znesku gl. 175.50. Podpisana se najprisrčniše zahvaljujeta v imenu obdarovane ubožne šolske mladine vsem p. n. gospem in gospodom, posebno pa visoki gospej grofici. Bog im povrni tisočero!

V Sežani, 23. decembra 1895.

Ivan Renčelj, predsednik kr. šol. sv. — *Matko Kante*, šolski voditelj.

Ogenj v šoli družbe sv. Cirila in Metoda. Predsinočnem, to je na praznik sv. Štefana, okolo ¼ 7 jelo je goreti v pritličju šolskega poslopja družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu, ulica Giuliani št. 28. Gasilci so bili v kratkem na licu mesta in kmalu so zadušili ogenj. Pogorelo je nekoliko poda, kateder, sploh nekaj lesovja ter je provzročil ogenj škode okolo 140 gld. Čudno je, da je ogenj navstal v kotu pritlične sobe, v kotu, ki leži peči baš nasprotno; še bolj čudno pa je, da se je pojavil ogenj na praznik sv. Štefana, torej ob božičnih počitnicah, ko nihče ni zahajal v šolske sobe in ko je bila peč mrzla!

Razprava proti mednarodnim tatovom. Včeraj pričela je pred sodiščem v Budimpešti razprava proti mednarodnim tatovom, ki sedé, kakor znano, že dokaj mesecev v zaporih ogerske stolnice. Ti junaki, katerih imena smo imeli priliko že večkrat objaviti, so: Dimitrij Pappakosta, Matej Stalio, Perikel Affendakis in Štefan Ristić (ali kakor se tudi zove Pribojac, ali Josipov). Gledé Vladimirja Ristića in Nikole Paremusiana, katera sta zaprta pod obtožbo sokrivnje, obustavilo je državno pravdništvo preiskavo, ker se jima ne more dokazati, da sta bila zares v zvezi z ostalimi drznimi tatovi te „zveze“. VI. Ristića so izpustili, Paremusiana pa so izročili deželnemu sodišču Dunajskemu, ker ima isto s tem „gospodom“ poravnati še nek poseben račun. Obtožni spis proti omenjenim tatovom navaja tri nasilne tatvine, dogodivše se v Budimpešti. — O izidu razprave sporočimo, čim dobimo dotično poročilo.

Policijsko. Na Božič imela je tukajšnja policija dovelj opravila. Razven običajnih ponočnih kričačev se je, naravno, povodom praznikov pomnožilo tudi število pijancev, kateri so provzročili po različnih krajih mesta krvave pretepe. V teh raznih pretepih bilo je ranjenih sedem oseb, med temi dve tolikanj teško, da sti morali v bolnišnico. — 23letnega mizarja Ivana Makjorja iz Trsta so zaprli, ker se je v Passettovi gostilni, ulica Sette Fontane hšt. 481, nevarno pretil kmetu Vincencu Cerkveniku. — Na Božični večer dospela sta z Lloydovim parnikom „Euterpe“ iz Aleksandrije v Trst begun c. in kr. mornarice, podčastnik Edvard Döfler in pa trgovski pomočnik Alfred Petaruschi. Na obali so vsprejeli policijski organi oba, ter ju spremili v zapor. — Te dni bilo je prijavljenih policiji več manjših tatvin, izvršenih na ulici, nekaj pa v raznih stanovanjih.

Koledar. Danes (28.): Nedolžni otročiči; Kastor. — Jutri (29.): Nedelja pred novim letom. Tomaž, škof. — V ponedeljek (30.): Nicefor, mučenec; Evgenij, skof. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 7. uri 46 min.; zatoni ob 4. uri 18 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 6·5 stop., ob 2 pop. 10·5 stop. C.

Najnovejše vesti.

Dunaj 27. Cesar se je povrnil iz Monakovega na Dunaj.

Dunaj 29. V mestni hiši je bil včeraj shod obrtnikov, pri katerem so bili navzoči posl. princ Lichtenstein, dr. Lueger dr. Gessmann. Shod je sklenil protestovati proti razširjenju obveznosti zavarovanja na malo obrt.

Cetinja 26. Črnogorska vlada je izjavila oficijelno, da se udeleži razstave, ki bode leta 1900 v Parizu.

Peterburg 27. Nemški poslanik grof Radolin je odpotoval v Berolin.

Madrid 27. V večih mestih pokrajin Orense in Leon je bilo občutiti potresov. Porušilo se je več hiš. Ljudij ni ponesrečilo.

Havana 26. Maršal Martinez Campos je dospel tu sem. Vsprejem je bil slovesen.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 7.15 7.16 Pšenica za spomlad 1896 6.90 —.— do 6.91. Oves za jesen —·— — — Rž za spomlad 6·25 6.27 Koruza za oktober —.— —.— maj-juni 1896 4.50—4.51

Pšenica nova od 78 kil. t. 6·75—6·85 od 79 kil. f. 6·80—6.90., od 80 kil. t. 6.85—7·— od 81. kil. f. 6.95—7·05, od 82 kil. for. 7.05—7.10. — Ječmen 5·60—8·25; proso 5·40—5·75 rž nova 6·306.20

Ponudbe slabe, vprašanja holje. Prodaja 10000 met. st. stalno. Oves 5—10 nč. dražje Vreme: mraz.

Praga. Nerafinirani sladkor f. 18.50 za januvar 13·50., za maj 14.10 Oktober-december. 13.70

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in carino vred odpošiljatev proceJ f. 31·50., Con cassé 32.25 32·50 Četvorni 33·25 33.50. V glavah (sodih) 33.— —·33.50 jako stalno

Havre. Kava Santos good average december 90·75 za april 84.—.

Hamburg. Santos good average za december 73.— za marc 70.25 maj 68.— cene mirne.

Dunajska borza 27. decembra 1895

	danes	23/12
Državni dolg v papirju	99·55	99.—
„ „ v srebru	99 65	99.20
Avstrijska renta v zlatu	120.55	120.35
„ „ v kronah	99 30	99.20
Kreditne akcije	351.50	346.50
London 10 l. st.	121.15	121 25
Napoleoni	9.60	9·60
20 mark	11.84	11.85
100 italj. lir	44.—	44.—

ZAHVALA.

Podpisana štejeta si v svojo dolžnost, izreči tem potom najiskrenejšo zahvalo slavnemu „Nemško-avstrijskemu planinskemu društvu“, „Primorski odelek“, na veliki požrtvovalnosti pri letošnji šolski božičnici, ki se je vršila dne 22. t. m. Obdarovanih o bilo 132 otrok z obleko, pomarančami, sladčicami, molitveniki itd. Poleg tega preskrbelo je omenjeno društvo vsem šolskim otrokom vseh šolskih potrebščin za vse leto, da ne bode treba kupovati tukajšnjim, večinoma siromašnim starišem. V prvi vrsti gre pa posebna zasluga g. pred. vitezu P. A. Pazze-tu, ki se je mnogo trudil z nabiranjem daril ter pripomogel v vsakem obziru, da se je toli lepo vršila ta šolska slavnost. Bog plati vsem blagim dobrotnikom!

V Škocijanu, dne 23. decembra 1895.

Aleksij Mahorčič, preds. kraj. šol. sveta — Albin Štrekelj, učitelj-voditelj

Kranjske klobase

se prodajajo v žganjariji na vogalu ulice Torrente in ulice S. Francesco.

Krčmarjem in drugim prodajalcem daje se navadni skonto.

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST

via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma.
(nasproti veliki vojašnici),

prodaja po neverojetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška

kolesa (bicyklo)

Zastopstvo kolesa „**Raleigh**“ iz tovarne „Raleigh Cycle C° L.td. Nottingham Angleško“ in koles „**Adler**“ iz tovarne H. Kleyer Frankfurt.

Kolesa „Raleigh“ in Adler so svetovne znana, poslednja rabijo se v nemški vojski.

Kolesa pošilja se na deželo in na vse kraje brez vseh stroškov.

Sprejemase poprava vsakovrstnih novih in starih koles in šivalnih strojev.

V zalogi nahajajo se vsakovrstna orodja in priprave za kolesa.

Zahtevajo naj se cenik!

Ferdinand Keizlar

v rveCnem Kostelcu na Češkem

ponuja:

Oksforde za srajce I.a, dvostroke, 78 cmt. široke, meter po 23 nvč.

Lanene kanafase, 78 cm široke, m. po 29 nč.
„ „ 90 „ „ „ „ 34 „
„ „ 150 „ „

Damaskove gradie: 90 cmt. široke. (komad 23 mt.) po f. 12·— **Griset**, beli I.ma, 120 ctm. širok, meter po 43 nč.

Nadalje prodaja laneno namizno perilo, platno itd. po najnižih cenah. Postrežba je najsolidnija ter se jamči za stalne barve. Uzorci pošiljajo se na zahtevanje franko. Blago pošilja proti povzetju in 6% škonta. 1—5

Nič več kašlja!

Balzamski potoralski prah ozdravi vsak kašelj, plučni in bronhijalni katar, dobiva se v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.

Poštne pošiljatve izvršujejo neutegoma.

Josip Pizzarello

mehanik

izvršuje vsakoršne poprave šivalnih strojev in dvokoles. Prodaja nove in rabljene šivalne stroje in dvokolesa.

Via Madonna del mare štev. 4, uhod via Fontanone,

vštric 2. h. 1

Liniment. Capsici comp.

s sidrom

iz Richterjeve lekarne v Pragi,

priporočano izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 40 nč., 70 nč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se blagovoljno to splošno priljubljeno domače sredstvo s kratko kot

Richterjev liniment s „sidrom“

ter naj se previdnostno vsprejmejo le take steklenice kot pristne, ki imajo znano varstveno znamko „sidro“.

Richterjeva lekarna

„Pri zlatem levu“ v Pragi.

Lastnik političnega društvo „Edinosti“. Izdavatelj in odgovorni urednik: **Julij Mikota.** — Tiskarna Dolenc v Trstu.